

Agendaformulier B&W-vergadering 22 april 2025 (digitale consultatie)

Portefeuillehouder	Marc Teutelink Agendaletter F		
Onderwerp	Mandatering bestuurlijke boete		
Openbaar	<i>Openbaar: ja, in principe zijn alle besluiten en bijlagen openbaar en publiceren wij die actief op enschede.nl</i>		
Organisatieonderdeel (cluster of afdeling)	Cluster Omgeving & Recht	Corsanummer:	2500011942
Schrijver	M. Heupink	Casnummer	BV25000194
Urgentie			
Raadsbesluit nodig	Nee		
Raad informeren	Nee		

Mee geadviseerd door	Juridische Zaken, Handhaven Openbare Ruimte
Advies gemeentesecretaris	

Conceptbesluit

Portefeuillehouder stelt voor te besluiten om:

1. De directeur en betreffende medewerkers van Mandaat B.V. (handelend onder de naam Cannock Chase Public) aan te wijzen voor de inning van bestuurlijke boetes voor de periode van twee jaar, op basis van de onderstaande documenten:
 - a. Aanwijzingsbesluit onbezoldigd ambtenaren innen en invorderen Bestuurlijke boete overlast openbare ruimte Enschede 2025;
 - b. Akkoordverklaring voor gegevensuitwisseling met de Belastingdienst;
 - c. SNG (Model volmacht Belastingen).

Publieksvriendelijke samenvatting

Sinds 2021 handhaaft Enschede kleine irritaties in de openbare ruimte, zoals hondenpoep en bijplaatsen van afval, met de bestuurlijke boete. De administratieve taken zoals het innen van boetes zijn sindsdien intern uitgevoerd. Het college heeft besloten de inning van bestuurlijke boetes uit te besteden voor de duur van ten minste twee jaar. Voor vragen over de boete kan de overtreder nog steeds bij de gemeente terecht. Ook blijft de gemeente verantwoordelijk voor het bezwaar en beroep.

B&W besluit dd.

(In te vullen na de vergadering door loco-gemeentesecretaris)

Inleiding en voorgeschiedenis

We werken sinds 2021 met het handhavingsinstrument bestuurlijke boete

In januari 2021 is Enschede overgestapt van het handhavingsinstrument bestuurlijke strafbeschikking naar de bestuurlijke boete. Met deze overstap handhaven we kleine irritaties in de openbare ruimte, zoals hondenpoep en bijplaatsen van afval, met het bestuursrecht in plaats van het strafrecht. We handhaven met de bestuurlijke boete op zowel onderdelen van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) als de Verordening Kwaliteit Leefomgeving (VKI).

De bestuurlijke boete is voor Enschede nog steeds een goed instrument als basis voor handhaving

Het maakt het mogelijk om makkelijker op te treden tegen bijplaatsingen. Dit is onder de bestuurlijke strafbeschikking moeilijker. Overtreders krijgen binnen het bestuursrecht geen strafblad voor deze kleine overtredingen. We kunnen makkelijker inzetten op eigen beleid doordat we meer invloed hebben op boetebedragen. Ook leren we omdat we zelf betrokken zijn bij bezwaar en beroep. Het grootste voordeel is dat de opbrengst van de bestuurlijke boete naar de gemeente gaat in plaats van naar het Rijk.

Tot op heden heeft Enschede het inningsproces in huis uitgevoerd en het proces kan efficiënter

In het voorstel dat destijds voorlag werd verwacht dat de bestuurlijke boete kostenneutraal uitgevoerd kon worden. We zien dat dit, over de jaren, niet het geval is. Er zijn een klein aantal gemeenten in Nederland die, net als Enschede, gebruik maken van de bestuurlijke boete. Een kritiek onderdeel voor een efficiënte uitvoering van de bestuurlijke boete is een goede interne afhandeling van de inning van de boete. Hier zijn veel verschillende afdelingen bij betrokken. De boa schrijft de boete uit maar daar stopt het niet. Zowel juridische, administratieve als financiële processen volgen waar veel verschillende collega's bij betrokken zijn. Dit kan beter daarom is het proces opnieuw tegen het licht gehouden.

We voeren verschillende procesverbeteringen door en besteden de inning van bestuurlijke boetes uit

De boetebedragen zijn in november 2024 herijkt. Daarmee zijn de bedragen weer in lijn met het landelijke. Het hele bedrijfsvoeringsproces is bekeken. Daarbij komen we tot de conclusie dat het voor nu onverstandig is om het proces van inning van de boetes in huis te houden. Voor efficiënte verwerking zijn verschillende aanpassingen nodig in het financiële systeem. Dit is nu niet haalbaar. Het advies is om voor de duur van twee jaar het proces uit te besteden. Na twee jaar kunnen we opnieuw besluiten het proces weer in huis te halen of opnieuw uit te besteden. Met dit voorstel besteden we de inning van bestuurlijke boetes voor twee jaar uit aan Mandaat B.V. (handelend onder de naam Cannock Chase Public, verder: Cannock Chase Public).

Voor de overtreder verandert er weinig en de gemeente blijft verantwoordelijk voor bezwaar en beroep

De gemeente blijft verantwoordelijk voor het besluit om een boete op te leggen. Dit besluit wordt genomen door de boa. De boa zegt de overtreder de boete aan. Ook vraagt de boa altijd aan de overtreder waarom deze de overtreding heeft begaan (zienswijze). De boa doet een goede poging contact te krijgen met de overtreder door aan de deur te gaan. Is de persoon niet thuis, dan laat de boa een kaartje achter. Met dit kaartje heeft een overtreder alsnog de mogelijkheid om diens verhaal te doen. Voor bezwaar en beroep verandert er niks. Overtreders kunnen nog steeds bezwaar maken bij de gemeente. Het bezwaar wordt behandeld door de bezwaarschriftencommissie.

Cannock Chase Public verstuurt de brief, int de boete en legt waar nodig de inning bij de deurwaarde

Cannock Chase Public verstuurt de brief en maakt geen inhoudelijke beslissingen. Zij voert alleen administratieve taken uit op basis van de dienstverleningsovereenkomst. Omdat daarbij persoonsgegevens (NAW-gegevens) worden gedeeld, is een verwerkersovereenkomst nodig. In dit proces is een privacy officer betrokken. De beslissing die juridische gevolgen heeft, wordt al door de BOA tezamen met de jurist Handhaven Openbare Ruimte (verder: HOR) genomen op basis van de rapportage en het aanzeggen van de boete. De communicatie vanuit Cannock Chase sluit aan bij de opmaak die landelijk door het CJIB wordt gebruikt. Hiermee streven we duidelijke communicatie als één overheid na. Cannock Chase verwerkt de betaling. Per boete betalen we een vergoeding aan Cannock Chase Public. Door de inning van bestuurlijke boetes bij Cannock Chase Public te leggen besparen we op de inzet van personeel en middelen. Ook de doorlooptijd van aanzeggen van de boete tot de brief op de mat bij de overtreder wordt korter.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

Met bestuurlijke boete leveren we een bijdrage aan een leefbare stad en vergroten de veiligheid. Door deze wijziging in het bedrijfsvoeringsproces besparen we middelen. Daarnaast zorgen we voor een snellere afhandeling, wat het vertrouwen in handhaving versterkt en zorgt dat overtreders op tijd weten waar ze aan toe zijn. Dit sluit aan bij de strategische opgaven rondom efficiënte dienstverlening en het voeren van goed bestuur.

Argumenten

1.1 We maken de bestuurlijke boete kostenefficiënter en besparen op de uitvoering

Cannock Chase Public rekent een beperkt bedrag per boete. Dit bedrag is lager dan de kosten die intern gemaakt worden. Bij de inning zijn namelijk veel verschillende afdelingen en collega's betrokken die een klein deel van het proces afhandelen. Cannock Chase Public voert op dit moment al werk uit voor GBTwente. De partij is op dit moment de enige in Nederland die de inning van bestuurlijke boetes voor gemeenten verzorgd.

1.2 Er verandert weinig voor de overtreder

De overtreder ontvangt een brief van Cannock Chase Public en betaalt aan deze partij. Heeft de overtreder vragen over de boete? Dan heeft deze contact met de gemeente. Ook bezwaar en beroep blijft bij de gemeente. De beslissingsbevoegdheid blijft bij de bevoegd ambtenaar. We informeren overtreders over de wijziging door dit duidelijk in onze brieven en op onze website aan te geven.

1.3 We investeren in de kwaliteit van onze boea's door juridische uitbreiding van de afdeling

In de nieuwe werkwijze vervalt de juridische toetsing door de Handhaven Bouwen en Milieu-juristen en gaat deze over naar nieuwe jurist(en) bij HOR. Door deze functies op één afdeling samen te brengen verbeteren we de samenwerking en daarmee de kwaliteit van besluiten. De HOR-jurist controleert de evenredigheid, motivering en zorgvuldigheid (beginselen uit de Algemene wet bestuursrecht). Deze aspecten zijn belangrijk voor de kwaliteit van de besluitvorming.

1.4 We evalueren na twee jaar of we de inning van de bestuurlijke boete weer zelf gaan uitvoeren

Als onze interne infrastructuur het mogelijk maakt om de inning weer intern te gaan doen kunnen we hiertoe besluiten. We hebben ook de mogelijkheid om het uitbesteden van de inning met twee jaar te verlengen.

Risico's

1.1 Mogelijk onduidelijkheid over de rollen van betrokken partijen op basis van de brief

Het format van de nieuwe bestuurlijke boete kan verwarring veroorzaken, omdat zowel de gemeente als Cannock Chase Public worden genoemd. Om dit te verduidelijken, worden de rollen van beide partijen duidelijk uitgelegd in de brief. Ook staat op de website van de gemeente Enschede dat dit de nieuwe werkwijze is. Zo zijn inwoners goed geïnformeerd over het proces en is duidelijk wie welke verantwoordelijkheid heeft.

1.2 We werken met een Direct Duidelijk, maar deze is juridisch kwetsbaarder

In de nieuwe werkwijze voor bestuurlijke boetebesluiten wordt gewerkt met een korter en toegankelijker format, dat aansluit bij de stijl van het CJB. De brieven zijn duidelijker en beter leesbaar. Dit is positief voor de begrijpelijkheid richting betrokkenen. Tegelijkertijd is de inhoudelijke onderbouwing ingekort ten opzichte van het oude format. Daar is een uitgebreide juridische motivering opgenomen. Dit kan een juridisch risico vormen: bij toetsing door de bezwaarschriftencommissie of in een (hoger)beroepsprocedure kan de conclusie zijn dat het besluit onvoldoende zorgvuldig of onderbouwd is genomen. Dat het voorgenoemde besluit in de zienswijzeprocedure (zienswijze wordt gevraagd bij alle bestuurlijke boetes maar bij geen gehoor niet onuitputtelijk) al deels inhoudelijk is toegelicht, is op zichzelf niet voldoende.

Een beknoptere motivering is daarentegen mogelijk, zolang de kern van de juridische afweging, inclusief de toepassing van relevante Awb-beginselen, duidelijk zijn. Daarom komt de juridische afweging terug in het nieuwe format maar in een andere vorm dan voorheen. Het format van de brief is flexibel aan te passen naar voortschrijdende inzichten. We blijven hierover in continue afstemming met Juridische Zaken om de balans tussen direct duidelijk en juridisch correct te behouden.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

Sinds de invoering van de bestuurlijke boete in 2021 voeren we alle stappen van inning, bezwaar en beroep intern uit. De afdeling HOR betaalt de betrokken afdelingen voor de geleverde diensten.

Door het inningsproces uit te besteden worden de kosten voor de uitvoering van de bestuurlijke boete lager. Op dit moment is het niet mogelijk hetzelfde resultaat te behalen door intern wijzigingen door te voeren. Dit komt door benodigde aanpassingen in de financiële systemen die op dit moment niet mogelijk zijn. Het advies is de inning voor twee jaar extern weg te zetten. Na deze twee jaar is er de mogelijkheid om met twee jaar te verlengen of het proces terug intern uit te voeren. De inzet van de HOR-jurist wordt gedekt uit de kostenbesparing.

Afweging en alternatieven

Het is op dit moment geen optie om het proces in huis te houden in verband met de inrichting van financiële systemen.

Participatie

Niet van toepassing

Communicatie met direct betrokkenen:

Niet van toepassing

Interne communicatie

Niet van toepassing

PR over besluit:

Niet van toepassing

Persbericht:

Nee

Vervolg

- Na afronding van dit traject worden bestuurlijke boetes voor in ieder geval twee jaar door Cannock Chase Public verstuurd en geïnd.
- Na twee jaar wordt opnieuw afgewogen.

Bijlage(n)

	Omschrijving	College	Raad	Niet actief publiceren	Geheim
Bijlage 1	Aanwijzingsbesluit onbezoldigd ambtenaren innen en invorderen Bestuurlijke boete overlast openbare ruimte Enschede 2025	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 2	Akkoordverklaring voor gegevensuitwisseling met de Belastingdienst	Ja	Nee	Nee	Nee
Bijlage 3	SNG (Model volmacht Belastingen).	Ja	Nee	Nee	Nee